LAUSUNTO

28.3.2025

Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi
Eduskunta

Viite: E 8/2025 vp / Komission tiedonanto: kilpailukykykompassi EU:lle

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y. kiittää mahdollisuudesta kommentoida E-kirjettä Komission tiedonanto: kilpailukykykompassi EU:lle.

Kilpailukykykompassi valaisee EU:n tiekarttaa kilpailukyvyn parantamiseen. Viime kauden vihreän kehityksen ohjelma (Green Deal) ja nyt kilpailukykykompassi ohjaavat yhdessä strategisen kehyksen kanssa komission työtä tällä toimikaudella kilpailukykyisempään ja oleelliseen raportointiin keskittyvään elinkeinorakenteeseen.

Kilpailukykykompassi pohjautuu Draghin raportin suosituksiin. Komissio on asettanut itselleen tehtäväksi kertoa suunnitelmat vastuualueittain toiminnan kehittämiseen ns. 100 päivän ohjelmina. Kokonaisuus muodostaa laajan työohjelman, jossa on mukana niin teollisuuden kuin maatalouden tärkeimmät asiat. Mm. komissaari Hansenin visio on nyt tärkeä työkalu monivuotisen rahoituskehyksen ja tulevan maatalouspolitiikan rakentamiseen.

Komission kilpailukykykompassi yhdessä työohjelman kanssa tukee sekä Suomen että MTK:n tavoitteita erityisesti biotalouden imagonoston, maatalouden ja ruokaturvan osalta. Maatalous on komission keskeinen toiminnan prioriteetti, joka on saanut niin komission puheenjohtajan von der Leyenin kuin maatalouskomissaari Hansenin visiokeskusteluissa tärkeän roolin yhteisön resilienssin rakentajana. MTK pitää hyvänä, että komission työohjelmassa painopiste on EU:n talouden, kilpailukyvyn ja turvallisuuden sekä huoltovarmuuden vahvistamisessa.

Yhdessä puhtaan teollisuuden ohjelman kanssa Suomella on mahdollista luoda suomalaiselle biotalousviennille hyvä toimintaympäristö. EU:n biotalousstrategiaa valmistellaan komissaari Roswallin johdolla. Valmistelussa oleva biotalousstrategia viitoittaa tietä metsien kestävälle käytölle ja metsäpohjaisille investoinneille. MTK:lle on tärkeää, että strategia huomioi metsien koko arvoketjun sekä nykyisen kaltaisen biotalouden, joka kannustaa puupohjaisen raaka-aineen hyödyntämiseen.

Biotalousstrategian tulee keskittyä parantamaan kilpailukykyä ja parhaimmillaan siitä saadaan ison mittakaavan ratkaisut fossiilitaloudesta luopumiseksi. Kilpailukykyä ei edistetä esimerkiksi säätämällä biotaloudelle uusia kestävyyskriteereitä tai kaskadiperiaatteella. Mahdolliset hierarkiakäytön rajoitteet vaarantaisivat markkinoiden toimintaa ja innovatiivisia uusia ratkaisuja ja uhkaisivat vaikeuttaa koko metsäsektorin toiminnan perustana olevaa kannattavaa metsätaloutta. Metsänomistajien mahdollisuuksien laajentaminen puun tarjonnassa ja teollisuuden kykyä puun kysynnän lisäämisessä edistää globaalisti kilpailukykyisen sektorin tulevaisuuden näkymiä. Puuraaka-aine on ymmärtävä kriittisenä raaka-aineena Euroopassa.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2403
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2403
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi

LAUSUNTO

28.3.2025

Yksinkertaistaminen politiikan keskiössä

MTK tukee komission ehdotusta yksinkertaistaa EU-lainsäädäntöjä, jotka tuovat merkittävää raportointitaakkaa erityisesti pienille toimijoille, kuten maataloustuottajille ja metsänomistajille. Jo julkaistut Omnibus-esitykset toteuttavat MTK:n tavoitteita purkaa edellisen komission aikaansaamaa raportointiähkyä, mutta ensimmäiset esitykset ovat vasta alku oikealla tiellä.

Vasta toimeenpanossa ja suunnitteilla olevat kilpailukykyä heikentävät lainsäädäntöhankkeet pitää tarkastella kriittisesti sekä yksinkertaistaa samassa skaalassa kuin komissio aloitti esitykset omnibus 1 ja 2 esityksissä. Muun muassa metsäkato- ja ennallistamisasetus sekä metsien monitorointiasetus ovat esimerkkejä niistä lainsäädännöistä, joihin kaipaamme selkeää yksinkertaistamista toimialan kilpailukyvyn turvaamiseksi. Yksinkertaistamistavoitteiden nimissä MTK kannattaa, että komissio ei julkaisisi uusia ympäristöaloitteita, vaan keskittyisi jo sovittujen lainsäädäntöjen toimeenpanoon, kuten esimerkiksi eläinten hyvinvointilainsäädäntö, ja sääntelyn helpottamiseen.

Protektionismi on EU:n maatalouskaupan haaste. USA:n viimeaikaiset toimet ovat myös merkittävä uusi haitta metsäteollisuuden viennille. EU on isoin elintarvikkeiden viejä ja tuoja globaalissa kaupassa. Kaupan vapauttamisen haasteisiin on varauduttava etukäteen. EU:lla on ollut tapana pohtia syitä ja seurauksia kriisien keskellä, mutta toimenpiteiden valmistelu on ollut hidasta ja markkinoita tukevat välineet ovat valmistuneet liian myöhään. Esimerkiksi Mercosur-sopimuksen yhteydessä tärkein haaste on tuonnin erilaiset tuotantovaatimukset suhteessa EU:n omille viljelijöille asetettujen kriteerien kanssa. Kilpailukyvyn varmistamiseksi on valmistauduttava myös nopeisiin kriisitoimiin, mikä taas edellyttää budjettiin valmista rahavarausta sekä tarvittavia nopeita välineitä kriisin rajaamiseen ja herkimpien sektorien taloudellisen hädän hoitamiseen.

Kilpailukyky kuntoon

Komissio julkaisi jo ennen työohjelmaansa kilpailukykykompassin tammikuun lopulla. Keskeisenä kilpailukyvyn mahdollistamistekijänä on "selkeämpi ja nopeampi regulaatio". Nopeus ei sinällään ole itseisarvo, vaikka EU:ta muuten syytetään hitaasta päätöksenteosta. Erityisesti päätöksenteon nopeustavoite ei saa johtaa heikkoon vaikutusten arviointien puutteisiin tai lainsäädännön heikkoon laatuun. Kukaan ei kaipaa sääntelyä, jonka vaikutuksia ei ole arvioitu kunnolla.

Maa- ja metsätalouden kannalta oleellista on toimintaympäristön muutoksiin sopeutumiseen liittyvät toimet kilpailukykykompassissa, kuten tarve EU:n genomiteknologialainsäädäntöön. Niin ilmastomuutokseen sopeutumisen ml. kasvien sopeutuminen uusiin sääoloihin, uudet torjuntatarpeet, torjunta-aineiden käyttörajoitteet sekä tuotemarkkinoilla kilpailukyvyn ylläpitäminen edellyttää nopeita päätöksiä Brysselistä, jotta maa- ja metsätaloudessa olisi laadullisesti ja tuottavuudeltaan kilpailukykyiset siemen- ja taimiaineistot tuotannon perustana.

johtaja Juha Ruippo

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2403
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2403
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi